

بررسی اثر پروبیوتیک بیفیدوباکتریوم بر تعداد سلول های CD_4^+ ورزشکاران به دو روش APAAP و فلوسایتومتری

سید میلاد موسوی جزائری^۱، علی حسین خانی^۲، الهه ابراهیمی^۳

۱- گروه میکروبیولوژی، دانشکده علوم پایه، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم تحقیقات گیلان، رشت، ایران

۲- گروه زیست شناسی، باشگاه پژوهشگران و نخبگان، دانشکده علوم پایه، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی،

تهران، ایران

۳- گروه میکروبیولوژی، دانشکده علوم پایه، واحد علوم دارویی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران*

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۱۲/۱۶

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۰۱/۲۸

چکیده

پروبیوتیک‌ها میکروارگانیسم‌های زنده و مشخصی هستند که در صورت مصرف سبب ارتقای سطح سلامت میزبان می‌شوند (۲). در مقالات متعددی نقش محافظت‌کننده پروبیوتیک‌ها از میکروفلور نشان داده شده و همچنین در بسیاری از مطالعات انجام شده اثر محافظت‌کننده میکروفلور در برابر بیماری‌ها بیان شده است (۳). مصرف دائم پروبیوتیک‌ها در کاهش میزان بروز بیماری‌های مختلف مؤثر است و یکی از عوامل ایمنی که موجب این مقاومت می‌شود، تعداد سلول‌های CD_4^+ است. همچنین پروبیوتیک‌ها موجب کاهش خستگی و بهبود شرایط روحی ورزشکاران می‌گردد. در این مطالعه اثر مصرف پروبیوتیک بیفیدوباکتریوم بر تعداد CD_4^+ روی ۴۰ ورزشکار داوطلب که به دو گروه تقسیم شده بودند صورت گرفت. در یک گروه آبیوه پروبیوتیک حاوی 2×10^9 cfu/ml مکمل پروبیوتیک بیفیدوباکتریوم و در گروهی دیگر به‌عنوان گروه کنترل ماده پروبیوتیک (دارونما) استفاده شد. این آزمون به مدت ۸ هفته انجام شد و هر ۱۵ روز یک‌بار قبل و پس از ۲۴ h از انجام دو ۱۰۰ متر خون‌گیری صورت گرفته و تعداد سلول‌های CD_4^+ اندازه‌گیری شود تا میزان این سلول در ورزشکارانی که از پروبیوتیک استفاده نمودند و ورزشکارانی که استفاده نکردند مشخص گردد. نتایج مطالعات ما نشان داد ورزشکارانی که مکمل پروبیوتیک بیفیدوباکتریوم مصرف کرده بودند تعداد سلول‌های CD_4^+ بیشتری در مقایسه با گروه کنترل دارد و آب‌میوه حاوی مکمل پروبیوتیک در سیستم ایمنی آن‌ها تأثیرگذار است.

واژگان کلیدی: بیفیدوباکتریوم، پروبیوتیک، سیستم ایمنی، ورزشکاران، CD_4^+

* elahe.ebrahimi2012@yahoo.com

مقدمه

لمفوسیت‌ها گروهی از گلبول‌های سفید خون می‌باشند که نقش مهمی را در اجرای پاسخ‌های ایمنی اختصاصی بدن بر ضد عوامل بیگانه به عهده دارند. این سلول‌ها به دو گروه تقسیم می‌شوند که شامل لمفوسیت‌های B و لمفوسیت‌های T می‌باشند. لمفوسیت‌های T نیز بر اساس مارکر سطحی‌شان به دو گروه عمده لمفوسیت‌های T با مارکر CD₄ و لمفوسیت‌های T با مارکر CD₈ تقسیم می‌شوند (۴). CD₄⁺ وظیفه رهبری حمله به میکروب‌ها را دارد و از سلول‌های مؤثر در سیستم ایمنی بدن می‌باشند که نقش مهمی در تولید آنتی‌بادی‌های اتوراکتیو و تعویض کلاس آنتی‌بادی دارند (۵، ۶). این سلول‌ها در فعال‌سازی ماکروفاژ با ترشح اینترفرون گاما، القای تولید آنتی‌بادی و واکنش‌های آلرژیک نقش دارند (۷، ۸).

سلول‌های CD₄⁺ عمدتاً با فعال کردن لمفوسیت‌های B و یا ماکروفاژها سبب از بین بردن عوامل عفونی‌شده و سلول‌های CD₈ مستقیماً سلول‌های سرطانی یا سلول‌های آلوده به عوامل عفونی و داخل سلولی را از بین می‌برد و باعث مرگ این سلول‌ها می‌شود. سلول‌های CD₄⁺ مهم‌ترین گروه سلولی تحت تأثیر توسط ویروس ایدز می‌باشد. این ویروس با اتصال به مارکرهای سطح سلول وارد این گروه از لمفوسیت‌ها شده و در این سلول‌ها شروع به همانندسازی می‌نماید و در نتیجه باعث از بین رفتن این سلول‌ها و کاهش تعداد آن‌ها می‌شوند (۹).

پروبیوتیک‌ها میکروارگانیسم‌های زنده‌ای هستند که با تعدیل فلور میکروبی روده، اثرات مفیدی بر روی میزبان خود می‌گذارند (۱۰). افزایش ایمنی بدن و مقاومت در برابر عفونت‌ها، تولید اسیدهای آلی، ویتامین و مواد مغذی، کاهش واکنش‌های آلرژیک و فعالیت آنتی‌اکسیدانی، از جمله اثرات پروبیوتیک‌ها است. مکانیسم اثرات سودمند پروبیوتیک‌ها بر سلامتی دستگاه گوارش به‌طور کامل شناخته‌نشده است ولی به‌طور کلی، پروبیوتیک‌ها با اتصال

ساکن شدن در دستگاه گوارش باعث مهار باکتری‌های مضر و بیماری‌زا، بهبود تعادل میکروبی روده و ارتقا عملکرد سد مخاطی و دستگاه گوارش می‌شوند (۱۱، ۱۲). پروبیوتیک‌ها باعث تحریک سیستم ایمنی سیستماتیک و مخاطی میزبان می‌شود و همچنین توانایی حذف مواد سرطان‌زا را نیز دارند (۱۳، ۱۴). پتانسیل تعدیل سیستم ایمنی توسط پروبیوتیک‌ها، استراتژی درمانی جدیدی را برای مقابله با شرایط التهابی و عفونی مطرح کرده است و امید است که بتوان در درمان و پیشگیری بیماری‌های عفونی و بیماری‌های مزمن مانند بیماری‌های التهابی روده و سایر بیماری‌ها از پروبیوتیک‌ها استفاده کرد (۱۵). همچنین پروبیوتیک‌ها موجب افزایش پاسخ ایمنی در برابر ویروس‌هایی که عامل عفونت‌های ویروسی شایع دستگاه تنفسی اند می‌شوند (۱۶، ۱۷). مطالعات ارتباط بین نقص عملکرد سیستم ایمنی و بروز عفونت‌های تنفسی و کاهش بازدهی افراد را نشان می‌دهد که پروبیوتیک‌ها با بهبود عملکرد سیستم ایمنی و کاهش موارد ابتلا به عفونت‌های تنفسی و در نهایت افزایش سطح سلامت و کارایی ورزشکاران می‌شود (۱۸). ماری مارگارت^۱ و همکاران (۲۰۱۵) نشان دادند که مصرف پروبیوتیک موجب بهبود عملکرد سیستم ایمنی و کاهش ابتلا به عفونت‌های تنفسی در افزایش سطح سلامت و کارایی ورزشکاران مؤثر است (۱۹). ژو^۲ و همکاران (۲۰۱۰) اثر بیفیدوباکتریوم^۳ را بر سندروم خستگی و روده مورد بررسی قرار دادند که در آن مشخص گردید با مصرف پروبیوتیک کاهش چشمگیری در میزان ابتلا به این سندروم‌ها و دوره نقاهت افراد مبتلا مشاهده شد و فعالیت فیزیکی این افراد بهبود یافت (۲۰).

همچنین افزایش توان جسمی افراد با افزایش فعالیت قلب و عروق و اکسیژن‌رسانی مناسب ارتباط دارد و احتمال

¹ Kober² Zhou³ Bifidobacterium

مونوکلونال ضد CD₄⁺ اضافه شد و نمونه‌ها در تاریکی به مدت ۲۰ min گرم‌خانه گذاری شدند. برای حذف آنتی‌بادی‌های واکنش نداده دو بار شستشو با PBS با pH=۷ صورت گرفت. از فلوروکروم ایزوتیوسیانان فلورسین (FITC) متصل به شناساگر استفاده شد که این ماده به دلیل فلورسنت بودن، طول موج‌های نوری جذب می‌کرد. در نهایت لوله‌های حاوی سلول‌های رنگ آمیزی شده و آنتی‌بادی مونوکلونال در دستگاه فلوسایتومتری FACS Calibur قرار گرفت و نتایج بر اساس درصد کل سلول‌های تک‌هسته‌ای خون محیطی (PBMC)^۴ در کل سوسپانسیون گزارش شد (نمودار شماره ۲).

روش APAAP

در ابتدا از روش APAAP (آل کالین فسفاتاز ضد آل کالین فسفاتاز) استفاده شد که به این منظور اسلایدهایی به ارتفاع ۳ μl تا ۵ تهیه شد. سلول‌های خون بر روی اسلایدهایی پوشیده از سیلان از شرکت سیگما^۵ قرار داده شد و عمل پارافین زدایی به مدت ۵ min با استفاده از زایلول صورت گرفت. پس از آن شستشو در اتانول ۹۹٪ به مدت ۵ min انجام شد. سپس اسلایدها به مدت ۵ min با محلول هیدروژن پراکسید^۶ ۰/۵٪ شستشو داده شد و پس از آن به مدت ۳ min با متانول شستشو داده شد و سپس به مدت ۳ min، اتانول ۱۰۰٪ روی آن ریخته و در نهایت به منظور ریدراته شدن با آب مقطر شستشو داده شد. پس از آن اسلایدها را با بافر تریس شستشو داده و عمل بازیافت^۷ توسط ماکروویو و بافر سترات انجام شد. پس از شستشوی مجدد اسلایدها با بافر تریس، آنتی‌بادی لایه اول که آنتی‌سیتوکراتین شرکت سیگما بوده روی اسلاید اضافه گردید و به مدت ۳۰ min در دمای ۳۷ °C گرم‌خانه گذاری گردید. پس از شستشو با سرم ۵٪ انسانی به

ابتلا به عفونت‌های تنفسی را کاهش می‌دهد پس فعالیت قلب و عروق و اکسیژن‌رسانی را افزایش دهد. در نتیجه هیپوکسی در بافت‌ها و آسیب‌های ناشی از آن را کاهش می‌دهند (۲۱).

مواد و روش

گروه‌بندی و پروبیوتیک

در این مطالعه آب‌میوه پروبیوتیک حاوی 2×10^9 cfu/ml از سویه بیفیدوباکتریوم بیفیدوم^۱ که از شرکت تک‌ژن زیست^۱ تهیه شده بود، بر عملکرد سیستم ایمنی ورزشکاران مورد ارزیابی قرار گرفت. ۴۰ ورزشکار دو مرد با محدوده سنی ۱۸ تا ۲۴ سال و میانگین وزنی ۷۸ kg به ۲ گروه مساوی تقسیم شده که به یک گروه یک 2000 cfu/ml آب‌میوه پروبیوتیک حاوی 2×10^9 cfu/ml مکمل پروبیوتیک بیفیدوباکتریوم بیفیدوم^۲ و گروه دیگر 2000 cfu/ml آب‌میوه ساده (دارونما) داده شد. معیار ورود به مطالعه سلامت کامل بدنی بود. در مدت ۸ هفته گروه مورد آزمون روزانه یک لیوان آب‌میوه پروبیوتیک و گروه کنترل آب‌میوه ساده دریافت کرد. هر ماه یک‌بار در زمان قبل و بعد از انجام دو ۱۰۰ متر، از هر دو گروه ۵ ml خون گرفته شد.

سنجش سلول‌های CD₄⁺ به روش فلوسایتومتری^۳

تعداد سلول‌های CD₄⁺ به روش فلوسایتومتری شمارش گردید. بدین ترتیب نمونه‌های خون در لوله‌های چهارپاره جمع‌آوری و سپس سانتریفیوژ شد. لایه سلولی با پیپت پاستور جداسازی گردید و بر روی لام تثبیت و با بافر فسفات (PBS) با pH=۷ شستشو داده شد. تعداد آنتی‌بادی‌های مورد استفاده نمونه شاهد سلول‌ها به‌طور مساوی در لوله‌ها تقسیم گردید. سپس ۱۰ μl از آنتی‌بادی

⁴ Peripheral blood mononuclear cell

⁵ Sigma

⁶ Hydrogen peroxide

⁷ Retrieval

¹ TakGene Zist

² Bifidobacterium bifidum

³ Flow cytometry

تعداد سلول‌های CD4⁺ مؤثر هستند (نمودار ۱). با توجه به اعداد به دست آمده می‌توان دید که در افراد گروه کنترل تفاوت معناداری وجود ندارد. گروه کنترل در ماه صفر نسبت به ماه اول که از دارونما استفاده نمودند به میزان ۰/۰۸٪ کاهش، در ماه اول نسبت به ماه دوم به میزان ۱/۱۳٪ افزایش دیده شد که این عدم ثبات در تعداد سلول‌های CD4⁺ می‌تواند در معرض فشارهای حاصل از تمرین باشد. اما در گروه آزمون که از آب‌میوه حاوی مکمل پروبیوتیک استفاده گردیده بود، میزان سلول‌های CD4⁺ در ماه صفر نسبت به ماه اول به میزان ۴/۳۵٪ و در ماه دوم نسبت به ماه اول به میزان ۴/۰۱٪ افزایش دیده شد.

در نهایت تعداد سلول‌های CD4⁺ ماه صفر نسبت به ماه دوم در گروه مورد آزمون به میزان ۸/۳۴٪ پیشرفت دیده شد. در نهایت پس از گذشت دو ماه، تعداد سلول‌های CD4⁺ در گروه آزمون نسبت به گروه کنترل به میزان ۹/۲٪ رشد داشته و این نشان‌دهنده آن است که پروبیوتیک در افزایش تعداد سلول‌های CD4⁺ مؤثر بوده و سیستم ایمنی را تقویت می‌نماید ($P < 0/05$).

همچنین در این آزمون از روش APAAP استفاده شد تا میزان خطای آن نسبت به روش فلوسایتومتری سنجیده شود و جایگزین شدن این روش به فلوسایتومتری مورد بررسی قرار گیرد. برخلاف هزینه بالای روش فلوسایتومتری و دقت بالای آن، روش APAAP از هزینه کمتری برخوردار بوده و می‌تواند جایگزین مناسبی برای این روش باشد. با توجه به اعداد به دست آمده در هر دو روش، اختلاف میان این اعداد اندازه‌گیری گردید (جدول شماره ۱)؛ در گروه کنترل ماه صفر به میزان ۸/۴۱٪، در گروه آزمون ماه صفر به میزان ۷/۵۶٪، در گروه کنترل ماه اول ۸/۸۴٪، در گروه آزمون ماه اول ۶/۷۵٪، در گروه کنترل ماه دوم به میزان ۷/۸۶٪ و در گروه آزمون ماه دوم به میزان ۵/۴۵٪ نسبت به روش فلوسایتومتری اختلاف دیده شد ($P < 0/05$).

مدت ۱۰ min و خشک شدن آن، ۱۲ µl از آنتی‌بادی مونوکلونال ضد CD4⁺ از شرکت مرک^۱ اضافه گردید و به مدت ۳۰ min در دمای ۳۷°C گرم‌خانه‌گذاری شد. سپس اسلایدها با بافر PBS^۲ با pH=۷ به مدت ۴ min شستشو داده شده و به آن ایمنو کمپلکس آل کالین فسفاتاز ضد آل کالین فسفاتاز^۳ اضافه گردید و به مدت ۳۰ min در دمای ۳۷°C گرم‌خانه‌گذاری گردید. ۰/۱ ml تریس بافر به ۱۰ ml لوامیزول^۴ اضافه گردید و در نهایت ۹/۸ ml از آن به ۲ mg نفتول AS-MX و ۰/۲ ml دی متیل فرمامید^۵ اضافه شد و جهت ایجاد سویترا با عامل رنگی ۱۰ mg نمک تی آر قرمز^۶ فیلتر شده اضافه گردید. سپس به مدت ۵ min با بافر تریس^۷ شستشو داده شد. در نهایت با استفاده از میکروسکوپ نوری Nikon شمارش سلول‌های CD4⁺ صورت گرفت (شکل شماره ۱).

تحلیل آماری

پس از دریافت نتیجه حاصل از شمارش سلول‌های CD4⁺، نمودار حاصله در برنامه ۶ Graph Pad Prism برای گروه‌های کنترل و آزمون در دو روش فلوسایتومتری و APAAP بر حسب Cell/µl رسم گردید.

نتایج

نتایج به دست آمده از شمارش سلول‌های CD4⁺ در افراد گروه آزمون در مقایسه با گروه کنترل نشان داد مصرف آب‌میوه پروبیوتیک در افزایش عملکرد سیستم ایمنی و همچنین تسریع سلول‌های عرضه‌کننده آنتی‌ژن و افزایش توان دفاعی بدن مؤثر هستند. نتایج بررسی اثر مصرف مکمل پروبیوتیک نیز نشان می‌دهد که پروبیوتیک‌ها بر

¹ Merck

² Phosphate-buffered saline (PBS)

³ Alkaline phosphatase anti alkaline anti phosphatase

⁴ Levamisole

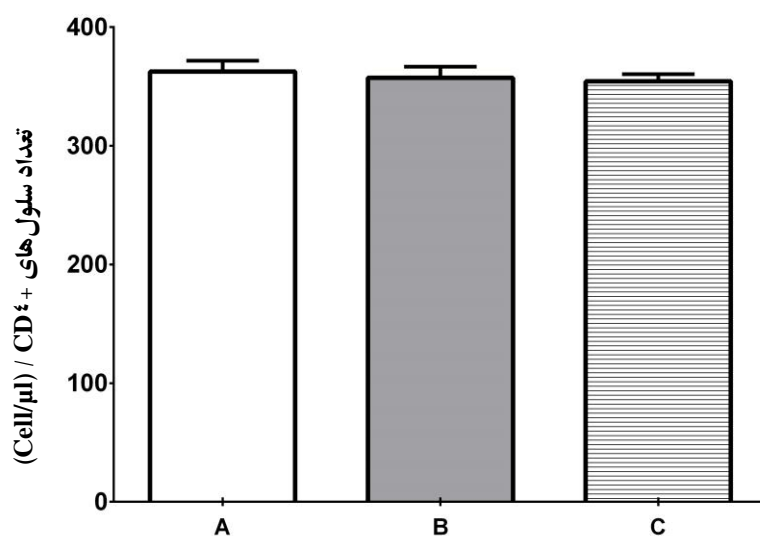
⁵ Dimethylformamide

⁶ Red TR salt

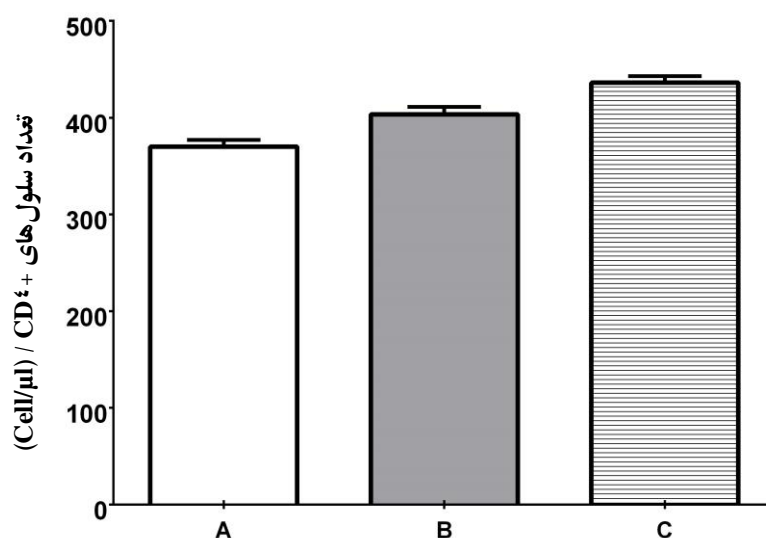
⁷ Tris Buffer

جدول شماره (۱): نشان دهنده میانگین تعداد سلول های $CD4^+$ در گروه های مورد آزمون و کنترل بر اساس روش فلوسایتومتری تمامی واحد ها بر اساس Cell/ μ l

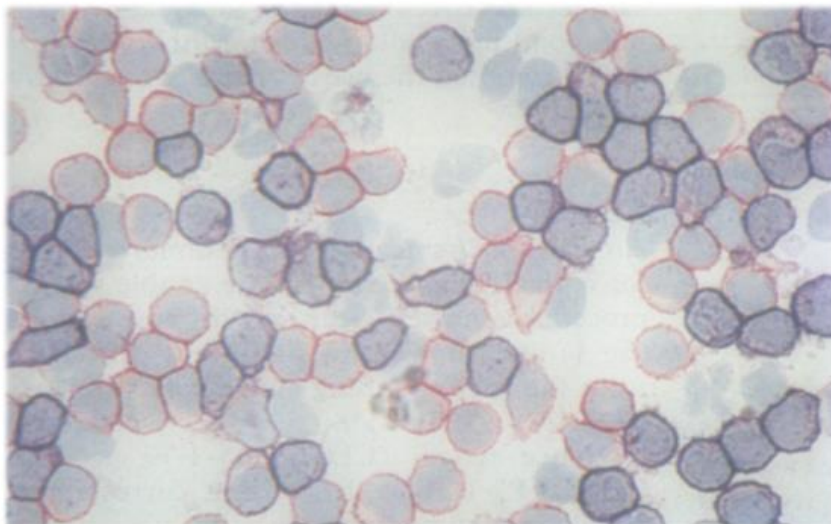
ماه	صفر	اول	دوم	گروه
	(Cell/ μ l)	(Cell/ μ l)	(Cell/ μ l)	
کنترل	۳۵۶/۲۳۴±۴۲/۳۶	۳۵۰/۵۶۸±۳۶/۷۸	۳۵۸/۶۵۳±۴۲/۶۳	
آزمون	۳۶۴/۹۵۴±۲۵/۹۸	۳۹۸/۰۶۵±۴۰/۲۴	۴۳۱/۳۶۵±۳۷/۹۶	

نمودار (۱): نشان دهنده میزان تغییرات سلول های $CD4^+$ در افراد ورزشکار دو گروه کنترل دریافت کننده آبمیوه نمودار (A) = گروه کنترل در ماه صفر، B = گروه کنترل در ماه اول، C = گروه کنترل در ماه دوم

نمودار (۲): نشان دهنده میزان تغییرات سلول های $CD4^+$ در افراد ورزشکار دو گروه مورد آزمون دریافت کننده آبمیوه حاوی مکمل پروبیوتیک *بیشیدو باکتریوم بیفیدوم* نمودار (A) = گروه آزمون در ماه صفر، B = گروه آزمون در ماه اول، C = گروه آزمون در ماه دوم

شکل (۱): عکس گرفته شده از سلول‌های CD₄⁺ در روش APAAP توسط میکروسکوپ نوری (سلول‌های با حاشیه طوسی کمرنگ) که پس از گذشت ۲ ماه از ورزشکاران دو سرعتی که آب‌میوه حاوی مکمل پروبیوتیک مصرف کرده بودند.

بحث و نتیجه گیری

فعال کردن ماکروفاژها، افزایش فعالیت سلول‌های کشنده طبیعی، تعدیل خود ایمنی و تحریک ایمنی در برابر باکتری‌های بیماری‌زا و پروتوزوا اشاره کرد (۲۳). نشان داده شده است که تمامی سلول‌های باکتریایی، تکثیر سلول‌های ایمنی را افزایش می‌دهند و تولید سایتوکاین‌های پیش التهابی مانند فاکتور نکروز تومور آلفا و اینترلوکین ۶ را القا می‌کنند (۲۴). پروبیوتیک‌ها سرکوب تکثیر لنفوسیت‌ها و تولید سایتوکاین‌ها توسط سلول‌های T را تحت تاثیر قرار می‌دهند. سلول‌های لمفوسیت T کمکی CD₄⁺ پاسخ ایمنی را به وسیله فعال کردن و تنظیم سایر سلول‌ها مانند ماکروفاژها و بی سل‌ها^۲ کنترل می‌کنند (۲۵).

اثر باکتری‌های پروبیوتیک متنوعی بر روی سیستم ایمنی مورد مطالعه قرار گرفته و نشان داده که پروبیوتیک‌ها اثرات قابل توجهی را بر روی سیستم ایمنی دارند (۲۶). مطالعات نشان داده است پروبیوتیک‌ها می‌توانند به‌طور مستقیم بر تقویت سیستم ایمنی نقش داشته باشند و مهم‌تر از همه این که پروبیوتیک‌ها این اثرات مثبت را بر روی سیستم ایمنی، بدون ایجاد پاسخ التهابی مضر اعمال می‌کنند. بنابراین پروبیوتیک‌ها به‌عنوان یک روش طبیعی و سالم

همان‌طور که در نتایج معلوم است تأثیر پروبیوتیک بر روی میزان سلول‌های CD₄⁺ در ماه اول تغییر چندانی نداشته است اما پس از ماه دوم به میزان قابل توجهی افزایش پیدا کرده است، پس می‌توان دریافت که اثر باکتری پروبیوتیک بیفیدوباکتریوم بیفیدوم در ماه دوم اثر بیشتری را از خود نشان داده است. به دلیل وجود استرس‌های زیاد و فشارهایی که بر روی ورزشکاران وجود دارد سیستم ایمنی آن‌ها همواره تحت تأثیر قرار می‌گیرد که این یک عامل منفی برای آن‌ها است و ممکن است به بیماری‌های گوناگون و عفونت‌ها به‌خصوص عفونت‌های تنفسی دچار شوند (۲۲).

باکتری‌های پروبیوتیک مکانیسم‌های دفاعی درونی میزبان را تقویت می‌کنند. شواهدی که اخیراً بدست آمده تحریک سیستم ایمنی اختصاصی و غیراخصاصی از جمله مکانیسم‌های اثر پروبیوتیک‌ها را بیان می‌کند. پروبیوتیک‌ها در سطوح متعددی بر روی سیستم ایمنی تاثیر می‌گذارند که از جمله می‌توان به افزایش سطح سایتوکاین‌ها^۱ و ایمونوگلوبولین‌ها، افزایش تکثیر سلول‌های تک هسته‌ای،

² B Cells

¹ Cytokines

دارد اما دقت آن در اندازه گیری تعداد سلول‌های CD_4^+ کم است و نیاز به دقت زیادی دارد.

با توجه به بررسی‌های انجام شده می‌توان دریافت که باکتری‌های پروبیوتیک اثرات سودبخش زیادی دارند و یکی از این اثرات تقویت سیستم ایمنی بدن است که می‌تواند با ازدیاد تعداد سلول‌های CD_4^+ این کار را انجام دهند. بنابراین با وجود استرس‌های زیادی که ورزشکاران با آن روبرو هستند، سیستم ایمنی‌اشان همواره دچار تزلزل قرار می‌گیرد و این زمینه ابتلا به بیماری و عفونت‌ها را هموار می‌سازد که مکمل آب-میوه پروبیوتیک بیفیدوباکتریوم بیفیدوم می‌تواند در کاهش، پیشگیری و نیز درمان نقش به‌سزایی را داشته باشد و سیستم ایمنی ورزشکارانی را که مصرف کننده پروبیوتیک هستند را نسبت به ورزشکارانی که پروبیوتیک مصرف نکردند بیشتر تقویت نماید.

منابع

1. Stanton C, Gardiner G, Meehan H, Collins K, Fitzgerald G, Lynch PB, Ross RP. Market potential for probiotics. *The American journal of clinical nutrition*. 2001;73(2):476-482.
2. Salminen S, Bouley C, Boutron M-C, Cummings J, Franck A, Gibson G, Isolauri E, Moreau M-C, Roberfroid M, Rowland I. Functional food science and gastrointestinal physiology and function. *British journal of nutrition*. 1998;80(S1):147-155.
3. Hel Z, McGhee JR, Mestecky J. HIV infection: first battle decides the war. *Journal of trends in immunology*. 2006;27(6):274-285.
4. Patient U. Med Library. org. Blood transfusion. 90:31-45.
5. Rang H, Dale M, Ritter J, Moore P. Pharmacology. Edinburgh: Churchill Livingstone. for Noradrenalin system. 2003:476-485.
6. Coopamah MD, Garvey MB, Freedman J, Semple JW. Cellular immune mechanisms in autoimmune thrombocytopenic purpura: An update. *Transfusion medicine reviews*. 2003;17(1):69-81.
7. Semple JW. T cell and cytokine abnormalities in patients with autoimmune thrombocytopenic purpura. *Journal of transfusion and apheresis science*. 2003;28(3):237-242.

می‌توانند مقاومت میزبان را به هنگام رویارویی با آسیب و استرس افزایش دهند (۲۷).

وست^۱ و همکارانش (۲۰۰۹) نشان دادند که ورزشکاران با تمرینات طولانی مدت و شدید، دارای اختلال در ایمنی موکوسی هستند که موجب کاهش در عملکرد می‌شود (۲۸).

با وجود تأثیرات ناشی از استرس بر روی ورزشکاران، سیستم ایمنی نیز دچار تزلزل شده و ثبات خود را از دست می‌دهد و این می‌تواند ابتلا به بیماری و عفونت‌های مختلف از جمله عفونت تنفسی را تسهیل نماید (۲۹).

در مطالعه ککونن^۲ و همکاران (۲۰۰۷) تفاوت معنی داری بین گروه کنترل و تجربی گزارش نشد که بر خلاف نتایج آزمایش حاضر بوده و اختلاف آن می‌تواند بدلیل وجود گونه باکتری باشد که در آزمایش مورد استفاده قرار گرفته است (۳۰).

مالدونادو^۳ و همکاران (۲۰۱۵) نشان دادند که پروبیوتیک و غذاهای فراسودمند حاوی باکتری لاکتوباسیلوس کازئی ۱۱۴۰۰۱-DN، CRL۴۳۱ و لاکتوباسیلوس پاراکازئی ۱۵۱۸-CNCMI بر سلامتی و سیستم ایمنی تأثیر دارند (۳۱).

فعالیت بدنی شدید و همراه با استرس، قدرت سیستم ایمنی را کاهش می‌دهد و افراد را در برابر بیماری‌های عفونی دستگاه تنفسی آسیب پذیر می‌کند که اهمیت ارتقا سلامت و بازدهی ورزشکاران در جهت دستیابی به رژیم غذایی که تأمین کننده توان جسمی و روحی آنان باشد الزامی به نظر می‌رسد. پروبیوتیک‌ها فواید زیادی در بهبود عملکرد دستگاه گوارش و سیستم ایمنی دارند (۲۳).

همچنین از روش‌های آزمایش انجام شده می‌توان دریافت که روش فلوسایتومتری روشی بسیار دقیق و مطمئن است اما هزینه‌های بالایی دارد ولی روش APAAP هزینه کمتری

¹ West

² Kekkonen

³ Maldonado

- their mechanical actions to antagonize pathogens. *Journal of applied microbiology*. 2012;113(6):1305-1317.
21. Slattery K, Bentley D, Coutts AJ. The role of oxidative, inflammatory and neuroendocrinological systems during exercise stress in athletes: implications of antioxidant supplementation on physiological adaptation during intensified physical training. *Journal of sports medicine*. 2015;45(4):453-467.
22. Gourbeyre P, Denery S, Bodinier M. Probiotics, prebiotics, and synbiotics: impact on the gut immune system and allergic reactions. *Journal of leukocyte biology*. 2011;89(5):685-695.
23. Ma D, Forsythe P, Bienenstock J. Live *Lactobacillus reuteri* is essential for the inhibitory effect on tumor necrosis factor alpha-induced interleukin-8 expression. *Journal of infection and immunity*. 2004;72(9):5308-5314.
24. Kwon H-K, Lee C-G, So J-S, Chae C-S, Hwang J-S, Sahoo A, Nam JH, Rhee JH, Hwang K-C, Im S-H. Generation of regulatory dendritic cells and CD4⁺ Foxp3⁺ T cells by probiotics administration suppresses immune disorders. *Journal of proceedings of the national academy of sciences*. 2010;107(5):2159-2164.
25. Pyne DB, West NP, Cox AJ, Cripps AW. Probiotics supplementation for athletes—Clinical and physiological effects. *European journal of sport science*. 2015;15(1):63-72.
26. Perdigon G, Alvarez S, Rachid M, Agüero G, Gobbato N. Immune system stimulation by probiotics. *Journal of dairy science*. 1995;78(7):1597-1606.
27. West N, Pyne D, Peake J, Cripps A. Probiotics, immunity and exercise: a review. *Exerc Immunol Review*. 2009;15(107):e26.
28. Glaser R, Kiecolt-Glaser JK. *Handbook of human stress and immunity*: Academic Press; 2014.
29. Kekkonen RA, Vasankari TJ, Vuorimaa T, Haahtela T, Julkunen I, Korpela R. The effect of probiotics on respiratory infections and gastrointestinal symptoms during training in marathon runners. *International journal of sport nutrition and exercise metabolism*. 2007;17(4):352-363.
30. Maldonado Galdeano C, Novotny Nunez I, Carmuega E, de Moreno de LeBlanc A, Perdigon G. Role of probiotics and functional foods in health: gut immune stimulation by two probiotic strains and a potential probiotic yoghurt. *Journal of endocrine, metabolic & immune disorders-drug targets (Formerly Current Drug Targets-Immune, Endocrine & Metabolic Disorders)*. 2015;15(1):37-45.
8. León A, Perez I, Ruiz-Mateos E, Benito J, Leal M, Lopez-Galindez C, Rallon N, Alcami J, Lopez-Aldeguer J, Viciano P. Rate and predictors of progression in elite and viremic HIV-1 controllers. *AIDS (London, England)*. 2016;12(5):453-462.
9. Saez-Lara MJ, Gomez-Llorente C, Plaza-Diaz J, Gil A. The role of probiotic lactic acid bacteria and bifidobacteria in the prevention and treatment of inflammatory bowel disease and other related diseases: a systematic review of randomized human clinical trials. *BioMed research international*. 2015;25(12):312-415.
10. Özdemir Ö. Various effects of different probiotic strains in allergic disorders: an update from laboratory and clinical data. *Journal of clinical & experimental immunology*. 2010;160(3):295-312.
11. Elahi B, Nikfar S, Derakhshani S, Vafaie M, Abdollahi M. On the benefit of probiotics in the management of pouchitis in patients underwent ileal pouch anal anastomosis: a meta-analysis of controlled clinical trials. *Journal of digestive diseases and sciences*. 2008;53(5):1278-1284.
12. Harish K, Varghese T. Probiotics in humans—evidence based review. *Journal of calicut med*. 2006;4(4):412-522.
13. Rolfe RD. The role of probiotic cultures in the control of gastrointestinal health. *The Journal of nutrition*. 2000;130(2):396-408.
۱۴. دهقان ل، نقش پروبیوتیک‌ها در پیشگیری و درمان اسهال کودکان. *کنگره بین المللی تغذیه، رشد و تکامل در نوزادان و کودکان: مجله پزشکی دانشگاه مشهد*; ۲۰۱۲.
۱۵. وجدانی ره زالی م. پروبیوتیک‌ها و مکانیسم اثر آنها در پیشگیری و درمان بیماری‌های انسان. ۲۰۰۳؛۴(۲۷):۳۱۹-۳۳۰.
۱۶. هانیه ا، عزیز هر. (مقاله مروری) اثر پروبیوتیک‌ها در پیش گیری و درمان بیماری‌های گوارشی. *فصلنامه علمی پژوهشی زیست فناوری میکروبی*. ۱۳۸۹؛۲(۴)ص ۵۳-۵۹.
17. Lee Y, Salminen S. *Handbook of Probiotics and Prebiotics*. A John Wiley and Sons. Inc New Jersey, USA. 2009;112(18):653-665.
18. Kober M-M, Bowe WP. The effect of probiotics on immune regulation, acne, and photoaging. *International Journal of Women's Dermatology*. 2015;1(2):85-94.
19. Zhou X, Wang Y, Gu Q, Li W. Effect of dietary probiotic, *Bacillus coagulans*, on growth performance, chemical composition, and meat quality of Guangxi Yellow chicken. *Journal of poultry science*. 2010;89(3):588-599.
20. Popova M, Molimard P, Courau S, Crociani J, Dufour C, Vacon F, Carton T. Beneficial effects of probiotics in upper respiratory tract infections and

Evaluating effects of probiotic juice containing *Bifidobacterium bifidum* on IgA, IgM, lymphocyte and monocyte of sprint athletes

Seyed Milad Mousavi Jazayeri¹, Ali Hossein Khani², Elahe Ebrahimi³

1- Department of Microbiology, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Gilan, Iran.

2- Department of Cellular and Molecular Biology, Young Researchers and Elite Club, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

3- Department of Microbiology, Pharmaceutical Sciences Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran*.

Received: 1394/12/16

Accepted: 1395/01/28

Abstract

Probiotics are live and specific microorganisms that use of them will increase the hosts health .The protective effect of probiotic on microflora against disease has been demonstrated in several studies. Continues use of probiotics are effective in reducing the incidence of various disease. The one of resistance immune factors is number of CD4+ cells. Also use of probiotics leading to reduce fatigue and improve mental health of athletes condition .In this study, investigated the effect of probiotic *Bifidobacterium bifidum* on count of CD4+ cells, in 40 volunteer athletes that were divided into 2 groups. First group use the probiotic juice contain 2×10^9 cfu/ml Bifidobacteria probiotic supplement and the other group was given a placebo as a control. This experiment was done for eight weeks and bleed them in every fifteen days after and before 24 hours for their 100 meters running then measured the number of CD4+ cells in 2 groups that mentioned. Results showed in athletes who were used supplements of probiotics *Bifidobacterium bifidum* had more number of CD4+ cells compared to the control groups, and probiotic juice is effective on their immune system.

Keyword: *Bifidobacterium bifidum*, probiotics, immune system, athletes, CD4+

---

* elahe.ebrahimi2012@yahoo.com